

Pesach 5775

Rabbi K

וכן מתחיל ומודיע שעבדים
 היינו לפרעה במצרים וכל הרעה שגמלנו ומסכים בגסים ונמלאות שנעשו לנו ובזירותנו. והוא שידרוש
 מארמי אובד אבי עד שיגמור כל הפרשה. וכל המוסף ומאריך בדרש פרשה זו הרי זה משוכח :
 (ראמ"ק מהלך ארבע ע"ה)

3 רב - כמה ששאלו: רבבה כגמח השדה נטתיה וחקייה
 ותקילי ותבאי בעדי עריות. עדים לבני השאבה עמה ואת
 ערם וקרית. ואמר: מלמד ואמר מתקשה ע"ה. מאס לה ע"ה
 חיי מאס לה ע"ה ע"ה.

4 תעלה ממנו שהוא נוסחת האריות ל.
 ועוד, שהוא מעיד שכך הוא הנוסח הקדום.
 (חילוקי בני נבי)

5 לארסה עליו עין לעשות לך ארת
 מאת לחמלה עליו תשלמי אל פני השדה כגער נפשו
 כיום הדת אתך: ואעבר עליו ואראך מתבוססת בדמיון
 ואמר לך בדמיון חיי ואמר לך בדמיון חיי: רבבה כגמח
 השדה נתתיך ותרבו ותגדלי ותבאי בעדי עריות שדים נכמו
 ושערך עמה ואת ערם ועריות: ואעבר עליו ואראך והנה
 עתך עת דדים ואמר ש בני עליך ואכסה ערותך ואשבע לך
 ואבוא בכרית אתך נאם אדני יהוה ותהי ידך

2 צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב
 אבינו. שפרעה הרשע לא גזר אלא על הזכרים
 ולבן בקש לעקור את הכל, שנאמר ארמי אובד אבי
 וירד מצרימה ויגר שם. מלמד שלא ירד להשתקע
 אלא לגור שם שנאמר ויאמרו אל פרעה לגור בארץ
 באנו כי אין פרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבוד הרעב
 בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן:
 במתי מעט. כמו שנאמר בשבעים גפס ירדו
 אבותיך מצרימה ועתה שמך ה' אלהיך
 ככוכבי השמים לרוב:
 ויהי שם לגוי. מלמד שהיו ישראל מצוינין שם.
 גדול ועצום כמו שנאמר ובני ישראל פרו
 וישבו ויברכו וישאמו כמאד מאד ותמלא הארץ אתם:
 ור"כ. כמו שנאמר רבבה רבבה רבבה ותרבו
 ותגדלי ותבאי בעדי עריות שדים נכמו
 ושערך עמה ואת ערם ועריות:

(ל"ה ונ"ב) (ראמ"ק)

6 ... כיון שראו ישראל שפסל
 לערלים לאכול בפסח עמדו כל ישראל לטעם
 קלה ומלו כל עבדיהם ובניהם וכל מי שיצא
 עמום. שגאי ויעשו כל בני ישראל וגו' כי.
 והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול אבר
 הקב"ה שיעשו הפסח וכיון שעשה משה את הפסח
 נזר הקב"ה לדי רוחות העולם וניסבות בניו
 וכן הרוחות שבג"ע הלכו ונתדבקו באהו הפסח
 שנאמר עורי צפון ובואי תימן והיה ריחו מלין
 מהלך מ' יום. נתכנסו כל ישראל אבל משה אסרו
 לו בבקשה מן האכילתו מפסחו. משה כהן
 עריות מן הריות. היה אמר הקב"ה אם אין אתם
 ניסלין אין אתם אוכלים. שנאמר ויאמר ה' אל
 משה ואל אהרן זאת חוקת הפסח וגו'. מיד נתן
 צפון ומלו ונהקרב דם הפסח כדם המילת. והקב"ה
 שבו ונטל כל אשר אחד ונושקו ומברכו שנאמר
 ויאמר מתבוססת בדמיון וגו'. חיי בדם פסח חיי
 בדם מילה
 (I.G. 106)

7 ואמר לך: בדמיון חיי - אמר רבי אליעזר: וכי מה ראה הכתוב לומר
 שתי פעמים בדמיון חיי אלא אמר הקב"ה: בזכות דם ברית מילה דם פסח נאלתי
 אתכם ממצרים, ובזכותם אתם עתידים ליגאל לבסוף. לבן נאמר שתי פעמים
 'בדמיון חיי'
 (סיף וניאעז כ"ט)

וכבר נזר אתך זר תעשה פסח
 ליהוה השולל לו כל זכר והוא יקרב לעשות ויהי כאורח הארץ
 וכל הערל לא יאכל בו:
 (ל"ה ונ"ב)

9

ביום ההוא אשר יהיה
 אל יחושע עשה כל הברכה אשר נשבע לי אלהי ישראל
 לעת: ועשׂי לי והושע רחמים עלי ואל אהיה ישראל
 אל נשבעת הערלות: וזה הדבר אשר יבין יחושע יהיה
 היטב ממעשים הזכרים כי אנשי המלחמה הם בני דבר
 בדרך נשאתם כמעשים: כושרים הם ככל המעשים הנאמרים
 וכדמעם הימים כדבר מרד הנאמרים כמעשים לא יסמלו
 כי אנשים שיהי חלקו בעושה ישראל כדבר נשבע כל
 הוא אנשי המלחמה הנאמרים כמעשים אשר לא יושע בקול
 יהיה אשר נשבע יהיה לכם לבלי הנאמרים אנשי הארץ
 אשר נשבע יהיה לאבותם לכם כי אלהי אבותי יהיה
 ואל תבידעם הקים תתקם אלהי עמו והושע כדמעם הוא כי
 לא יסמלו אותם כדרך: ויהי כאשר יהיה כל המעשים
 וישבו תתקם כמקום עד היום: ואשר יהיה
 אלו יחושע הוא אלו אשר את המעשים כעמים כעלם ויהיה
 שם המקום יהיה גליל עד היום הזה ויהי בעושה ישראל
 כגליל וישאו את המעשים כדמעם אשר יש חלקם בעם
 כעבודת ירושׁ: ולאכלו מעבוד הארץ כמקומות המעשים כעבוד
 וקלי כעמים היום הזה: וישבת הנה כמקומות כאלה מעבוד
 הארץ ולא יחושע עד לבני ישראל כי ואלהי המעשים ארץ
 כענין מעשה ההוא: (ראה ג' כ' יט')

10

אל נשבעת כלומר לשום מעשים דאי כל המעשים אשר
 עשׂי כדב' נשבעתם לפני פדעה ואי אהיה אלהיכם ולא
 יעלה אלהיכם: ואשר אל פדעה זה אשר יהיה בני כדב'
 ישראל: ואשר אלהי עדה אלהי ויעבדו ותמאן לשלוח
 ענה אלהי הנה אלהיכם כדב': ויהי כדב' כקלי וישענה
 יהיה ויבשע העיתו: והקם ענה עד ומקמת את ערלת
 כנה וישע ענה לאלהי ומאשר כי תחודקם אתה לוי ויהי
 כענין אז אלהי הנה הקים לבנות: (ראה ג' כ' יט')

11

אשר יעשו אבותי אבותי מימי ששית כעבודת הנה
 על שם מה על שם ששית ויהיה כדב'
 על שם אבותי כעבודת מאמר ואשרם נשכח
 הוא למה אשר ששית על שם בני ישראל כעבודת
 כענין אז כעבודת ואלהי כענין ששית ויהי כענין ששית:
 (ראה ג' כ' יט')

לפי שסיפור יציאת מצרים יכול ענין המלוח שעליה
 יורה המרחק וענין המלוח שעליה תורה המצת ומכת
 כבורות והצלת ישראל ממנה שעליה יורה המצת ומי
 שאמר זה כבר יצא יד חובתו והמוסיף הרי זה משובת.
 (אבות ג' כ' יט')

13

הנה כי יחשבאו אל
 הארץ אשר היא לכם כאשר דבר ושבתם אתה
 העבודה הזאת: והנה כדאמר אליכם מעתה מה העבודה
 הזאת לכם: ואמרתי וכתרפח הוא לזהה אשר פסק על
 בני ישראל כמעשים בנינו את המעשים ואחר המעשים חזק
 על דעם וישששש:

(ראה ג' כ' יט')

14

ביום הזה לא יחושע את הנה יעבודת הנה יעבודת
 ולא יחושע את הנה יעבודת הנה יעבודת
 הנה יעבודת הנה יעבודת הנה יעבודת
 הנה יעבודת הנה יעבודת הנה יעבודת
 הנה יעבודת הנה יעבודת הנה יעבודת
 הנה יעבודת הנה יעבודת הנה יעבודת
 (ראה ג' כ' יט')

15

ואשר יבשע את הנה יעבודת הנה יעבודת
 וישששש את הנה יעבודת הנה יעבודת
 ומעצת אשה ויאמר:
 פסק הנה יעבודת
 (ראה ג' כ' יט')

16

אלהם וישששש ויהיה ויהיה ויהיה
 ויהיה ויהיה ויהיה ויהיה ויהיה
 ויהיה ויהיה ויהיה ויהיה ויהיה
 ויהיה ויהיה ויהיה ויהיה ויהיה
 (ראה ג' כ' יט')

17

בבשרות מדו כבשרות אלא כיון שיעצו ישראל מעשים לא יעצו
 אלא כבשרות א"ר עקבא לא הויעצו אלא כהדש כשר לצאת
 לא כחמו מעני הדש ולא כבשרות מעני הצבא אלא כיון שהיו
 כשר לצאת כו לדרך לא ופסק כשה ולא ענת קשה ואם תאמר
 תשרי הרי יש בו ענות גשמים הוי כבשרות
 (ראה ג' כ' יט')